

.... ఈవరపు పెద్ద గాథ

అరుగ్ అరువే

పులిపాక జగన్నాథరావు

ఏమంటున్నారు! శ్రీపురాన్ని వదిలి ఇంత దూరపు ప్రదేశానికి రావాల్సిన అగత్యం ఏమి కలిగింది మాలా అనా! మాటవడసలా సంగతి వచ్చిందిగనుక చెబుతున్నాను. వచ్చే జన్మాన ఆయన కంఠంలో మాలను వేసేటంతవరకు మీరు నన్ను ఆపేరన పిలువవద్దు, మీరు నా ఈ మనస్సిని మన్నించాలి. ఆయన ఎవరనా అంటున్నారు? మీది మరీబడాయి అని నే నననుకాని, నిజంచెప్పండి, ఈ ప్రశ్న నన్ను ఏడిపిద్దామని కాదా! మరి ఆయన పేరును అంత ప్రేమనూ, ఆపేక్షనూ నా మనస్సులో అట్టే వెట్టుకుని ఎలా ఉచ్చరిస్తాను? నా ముఖం ఈ తలంపుకే సిద్దుబే ఎర్రనవుతున్నది. నా ముఖం నాకే ఎంతో ఆకరణీయంగానూ, బంగారంగానూ, ఆత్యంత రమణీయంగానూ కనబడుతున్నది. సత్యం పలకండి, మీరు ఆయన్ని ఎరుగరూ... ఆయన్నే... ఆయన్నే... పేరును నాచేతనే పలికించాలని చూస్తున్నారా! శ్రీ..ని.. ఆమ్మా, నా స్వరంలో అంత సంగీతం ధ్వనిస్తున్న దేమిటి? మీరు ఊరికే మరి తేరగానా అంత సంగీతాన్ని, ఏ ప్రసిద్ధ గాయకుడు, వాద్యగాడు అందుకోలేని పులకరింపు, ప్రమోదంకల నా ఆయన పేర ఉచ్చరించా అని కలిగే తలంపుకే ధ్వనించే అంతసంగీతాన్ని విన జాస్తున్నారా! మరి అలా పూజలు ఎన్నడూ లేనిది దేనికి చేస్తున్నాననా అంటున్నారు? ఏమో, మరి నాకు వాటిమీద నమ్మకం ఉన్నది. నా ఈ నోములన్నీ వచ్చేజన్మాన ఆయన్ని భర్తగా బడయగలండులకే! అవును! అప్పుడు నాకు పవిత్రమైన అత్తతోబాటు శరీరంకూడా ఉంటుంది. ఇప్పటిలాగా నా అత్త పవిత్రతతోబాటు అప్పుడు ఇప్పుడు కలుషితమైన శరీరపు పవిత్రత కూడా ఉంటుంది. అప్పుడే నిర్మలమైన చక్కని

ఆయన నా వెదవులను ప్రేమగా ముద్దికుకుంటే నన్ను పరవశక్త్యం ఆవరించేది. మరి నేను చేడిపోయిన బోగందాన్నికదా, నాకు పాపాన్ని పవిత్రమైన భూమిపై మోపగల తానాతేదీ అని మిమ్ముల్ని ఊరికే నవ్వుతాలకడుగుతాను. అంత చక్కని మనిషిని, శరీరం ఎలా చక్కనిదో అలానే చక్కదనం కల పవిత్రమైన అత్త కల ఆయన్ని, తప్పక ఏదో నా పుణ్యం పండి ఇలా నా మందిరానికీ, నా హృదయమందిరానికీ వచ్చిన ఆయన్ని — ఆయని కలుషితమైన నా శరీరాన్ని సృజించ రావటాన్ని వారించక ఊరుకోగలనా? అదే, ఆ సారాంశమే చెబుతాను, ఇదీ కథ:

విద్యాకీర్తం—అనాడు - క్షీరసాగరం ఆయన్ని వెంటవెట్టుకు వచ్చాడు. ఆయన పేరు శ్రీ... ని...వా...స...నీ, వయసు ఇరవై ఏళ్ళనీ, చతువుకోసం ఒక్కడూ శ్రీపురం వచ్చాడనీ క్షీరసాగరం చెప్పాడు. అంతమౌర్యం కొన్నిరోజులకీర్తం నేను శ్రీపురంలో చేసిన నాట్యాన్ని చూసినప్పటినుంచీ నేనంటే ఎంతో పిచ్చిగా ఆరాధిస్తున్నాడట! బాతిగా అమాయకుడిలా కనబడుతున్నాడు. ఎంతో పిరికిగా 'మీరమీ అభ్యంతరం చెప్పబోకండి. నా కళ్ళకు వారెంతో గొప్పవారుగా కనిపిస్తున్నారు. ఒక్కసారి చేతులు జోడించి నమస్కరించి వారితో మాటాడుతాను' అన్నాడు నాతో వేదనగా. ఇప్పుడు మగవాడంటే నీ కెంత ఆనందంగా ఉందో తెలియచెప్పినా వినలేదు. ఎంతో ప్రాధేయపడి వచ్చాడు' అన్నాడు క్షీరసాగరం నాతో ఒంటరిగా. అతిధిని ఆహ్వానించి నటు ఆహ్వానించాను ఆయన్ని. ఆయన్ని చూడగానే అ కళ్ళను, పచ్చని నుడుదీసి, తెల్లని పలు

* ఆనంద వాణి

భారత ప్రశస్తి

శ్రీల ఆరోగ్య బాగానికి
లోహర

కేసరికుటీరం లిమిటెడ్, మద్రాస్

FASTEN 5.39A

వరుసను, ముఖ్యమీద పడుతున్న ఆ జాతుకు, ముఖ్యంగా ఆయన వెదవుల్ని... ఇవన్నీ ఉన్నా, నిజానికి నన్నాకరించిన ఇవేమీ కావేమా! ముఖ్యంగా ఆయన ఆహారమైన నిమ్మపంట మైన చాటు చాటు చూపులు, నా చక్క దనం వెళ్ళు తాను చూస్తూ, ఆయన చూస్తున్నాడని నేను అనుకోకుండా ఉండేటందుకు తడుముకునే ఆయన చూపులు నాకు దేనికో పట్టరాని సంతోషాన్ని కలగజేసినై. మరి ఆయన చిత్రంగా నా వంక చూస్తూ కూచోడేమీ, ఆయన చక్కని కాళ్ళు పాదాలు సమీపంగా నా కంటు పడటమూ... నాలో నూతనోత్సాహాన్ని కలగజేయటమనే విషయాన్ని అలా అపేక్షిత దాము; దేనికో అప్రయత్నంగాను, ఆశ్చర్యకరంగాను నా కళ్ళలో నీరు నిగనిగలాడేవై. అప్పటి ఆనందాశ్చవులూ, ఆశ్చర్యిండువులూ మరి నేనే చెప్పలేను. నేను నా బ్యాంకుకు కఠిన కన్నీళ్ళ వ్యాధి ఆయన సమక్షాన, ఆయన సమీపాన, ఆయనపాదాలవద్ద బయటపడిందనుకుంటాను.

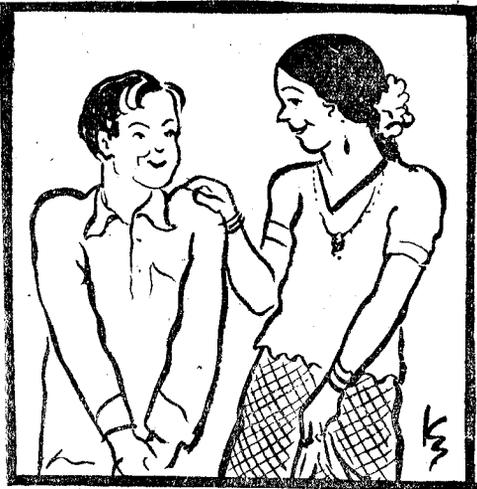
‘మరి మీ పేరు? అన్నారాయన నవ్వుచూచిత్రంగా చూస్తూ... ఆయన ఈ ప్రశ్న నవ్వుతాడు అడగారని మురించి నాకు నిజానికొంచం కష్టం వేసింది. మరి నా పేరునూ, చక్కదనాన్నీ ఎరుగనివారు కూడా శ్రీపురంలోనే కాదు, ఆ పరిసర ప్రదేశాలలోనై నా ఉన్నారనే ముక్క కేవలమూ సత్యదూరమైనది, అదేమీ నమ్మతగిన విషయం కాదనే నా అభిప్రాయం. ఆయన వచ్చి క్షణంలోనే ఆయన పేరును క్షీరసాగరం తెలియచేశాడా!— ఇప్పుడా మన నవ్వులలోని వెన్నెలను చూద్దామని గత్యుత్సాహం ఇలా అన్నాను:— ‘నా పేరు, నా పేరు శ్రీ...ని... నా...ను’.

ఆయన నవ్వాడు. వాతావరణం అతి ప్రశాంతంగాను, ప్రమోదాన్ని కూర్చేదిగాను ఉన్నది. అప్పుడే నన్నుని వరపుజులు కొట్టి వెలిసింది. నక్షత్రాల చురుకూ బయటికి వస్తున్నై. ఏ వేరొ అల్లుకున్నతీగల అల్లికలు కెందో అంతన్ను కటికి లా నుంచి మంచి నాసలను విరజిమ్ముతూ ఉన్నై. క్రిందివసాగ లోకి క్షీరసాగరం వాయిస్తోన్న వీణాస్వరంలోనుంచి, కామవర్ణని రాగం ఎంతో ఇంపుగా వివరమూన్నది. ఒకటి రెండు గంటలనుంచీ దొంగగా ఆయనవల చీటికి చాటికీ తొంగిచూస్తున్నది వెన్నెల. మొట్టమొదటిసారిగానే ఆయన

కేసరికుటీరం, లిమిటెడ్.,
మద్రాసు, 14.

ఉచితంగా నైజాము దొమినియన్లు, ఆంధ్రజిల్లాలు,
ఉత్తర ప్రదేశ్ లకు ఏకైకం:—
సీతారామా జనరల్ స్టోర్సు.
ఓరిస్సా-సికంద్రాబాదు-బెజవాడ-మధురం.

నాతో అంత చనువుగాను ముచ్చటగాను ఎలా మాట్లాడగలిగాడో? నే నా చనువును అయిష్టంగా గాక ఎలా అంత ప్రేమంగా స్వీకరించగలిగాను? — అన్న విషయం నిజంగా అమిత చిత్రమైనదే! — ఎప్పుడూ నాకు నా పరిసర ప్రజాకళయంతాను, ఇతర జీవితాల్ని తేమన్న ఆలోచన ప్రపంచ మంతాను ఆలాగే నిత్యవసంతంలా ఉండాలనిపించింది. తోటమాలి తోటలో తనకు ప్రിയమైన మామిడిచెట్టు నీడలో నిద్రపోతున్నాడు. ఉపకారం చేసి తనవిడ సమ్మకం ఉంటిన వాళ్ళకు కృతజ్ఞత కనబర్చాలనే నీతిని మనిషికి బోధించగల కుక్క తోటమాలి వాడిలో నిద్ర పోయాడు. నిద్రాసౌఖ్యం కష్టించి పనిచేసే మనిషికి తెలియకుండా నుంటాను. యజమానురాలను నేను ఆప్యాయం గాను, ప్రేమగాను ఈ పట్టుపరువు విడ పడుకోబెడతానని నిత్యం ప్రతిరోజూ అంటున్నా, అది ఏనాడు, ఆ నాటికీ ఈ నాటికీ మరి వివటమే లేదు. తోటమాలి చాలా భూతదయగల మనిషి. అతగాడు కుక్క తలను నిమురుతూ జీవహింసను గురించి ఒక్కటే మాట ఆ నాడు అన్నాడు. 'అనవసరంగా జరిగే జీవహింసకు నేను వ్యతిరేకిని. అంటే మనిషి తన ముఖ్యకసరాలకు జీవ హింస చెయ్యనమ్మునుగాని తన భోగ్యాల సత్వానికి నిండు మూగ జీవాలను బలి ఇవ్వకూడదని నా అభిప్రాయం.' ఆయనరె నీటికి మాటికి తొంగి చూస్తున్న ఆ వెన్నెల్లో, ఆనాడు కొంచెం దూరంగా ఉన్న స్వర్ణమాల నడలో ఏదో పడవ మెల్లగా బోతున్నది. పగలలా కష్టంచేసిన పల్లె వాళ్ళు ఆలా విశ్రాంతికి చల్లగాలిసి, అసందాన్వీ రాత్రిని దోచేసుకొన్నారనుకుంటాను. కడుపుకి తిండి, ఒంటికి బట్టాలాటి జీవితావసరాలు ప్రతి మనిషికి దొరికే సంఘస్థానం ఉన్న పక్షంలో నే నొక ముక్క భిక్షితంగా చెప్పగలను — నాకి అవసరాలు వెలితి అయ్యే నీచంగా ఆరికసమస్యల్ని ఎదుర్కోగటంలో దారితేన్నూ గానక వ్యభిచారాన్ని చేశాను. బ్రతకటంకన్న నా శరీరపు పవిత్రత ముఖ్యం అని తేలిక కాదు. బలహీనమైన మనుష్య ప్రకృతికి చెందినదాన్ని కావటంవల్ల నేమో! ఇలా కాకపోతే బ్రతకటంకన్న నా శరీరపు పవిత్రత ముఖ్యం అని తెలిసికూడా నేను చెడిపోయే నా బ్రతకటానికి ప్రాముఖ్యతనిస్తానా? దానికనే నేను వచ్చే జన్మాన ఆగ్ని శిఖలాగా బ్రతకే గుండెనిబ్బరానివ్వమని భగవంతుడి

“నానా, ఆ సందం తా ఎందుకు గాని, నీ కేమెనా తెలిస్తే రెండు ప్రేమకబుర్లు చెప్పగలవా?”

ఓ, ఆలాగే; నాకు కాజాల, జిలాబీలు అంటే ఎంత ప్రేమనుకున్నావ్ !!

ప్రార్థిస్తున్నాను. వివా అన్నంలేక చనిపోవాలో లేక అత్యుచిత్య చేసుకోవాలో అన్నంత విషయ పరిక్షకు అడవాళ్ళకు గురి చేసే ఈ సంఘ వ్యవస్థను శపించకుండా ఉండలేను. నేను భిక్షితంగా చెప్పగలనన్న ముక్తి ఎమిటంటే జీవితంలో కష్ట సుఖాల మిమాంసపై నిరయం ఒక మనిషి తత్వం వేరా, వెంపకంవెనా ఆధారపడి ఉంటుందని- పల్లెవాళ్ళ స్వగలలో నుంచి వచ్చే నాదం ధ్వనిగా, ఉద్రేకంలో ఉన్న మనిషికి, అంటే తప్పుపని బలవంతంగా చేయబోయే మనిషికి అంత రాత్రి చేసే ప్రవోధంలాగా ఉంది. చక్క చక్కా పడవ నీళ్ళను వెనక్కు తోస్తూ ములడుగు పోతూన్నదనుకుంటాను. ఆయన నవ్వారు. నా స్వగంలో ఏదో సంగీతం సన్నగా సరిగమలను ఆయనకూ ధ్వనించి ఉంటుంది. ఆయన ఇలా అన్నారు:— ‘ఏమంటాడో? ఈ దిఫా చెప్పండి మీ పేరు?’

ఆనాడు ఆయన వచ్చి అప్పుడే కొన్ని క్షణాలు గడిచిపోయినై. నా మనస్సు దేనికో కాలచక్రం

* ఆనంద వాణి

రత్నం

పబ్లికాను బిల్ డిస్కం
 సురుగుతీసి దుడ్డుకో—అంతేగాని
 సబ్బులో శరీరంపై అరగతియ్యదు.
 సబ్బు పెట్టెను పొడిగా వుంచము.

అతిమృదువైనది!

దీని లావణ్యమైన నురుగు చర్మమునకు చాలా
 మెత్తదనం యిస్తుంది. పరికృతంగా చేసి.
 నీల్కావలె చర్మాన్ని తయారుచేస్తుంది-చర్మం
 మౌలుగా. పొరిపోయినట్లు చెయ్యదు.

మైసూరు

మైసూరు
 ప్రభుత్వం
 సరుకు

కాండల్ సోప్

MSK-12-76

అతివేగంగా పరుగులు తీస్తున్నట్లు దాన్ని ఆ పటానికి తాను వేగిరపడుతున్నట్లు చెప్పవచ్చును. అవును, నా ఈ జీవితానికి, జన్మకు ఆదేశం రాతి!

నన్నెందుకో సిగ్గు మొదటిసారిగా ఆవరించింది. అయినపేరు కండ్లొద్దపా అసలు ఉచ్చరించనే లేకపోయాను... దేనికో బహుళ ఇప్పుడా సంఘటనకు తలచుకొని మురిసిపోవటానికే నేమో నేను తిరిగి అంత సిగ్గుతోను తల వంచుకొని ఇలా అన్నాను :— 'అవును, అదే, శ్రీ, ని, కా, నే.'

ఆయన ముగులపోయాడు. 'మా-ల, అవునా?' అన్నా రాయన. 'ఊం' అన్నాను నేను (నేమతోను సిగ్గుతోను కూడిన వెక్కిరింపటం).

'అవునా?' అన్నారాయన తిరిగి చిత్రంగా నా కళ్ళలోనుంచి లోతుగా దేన్నో చూస్తున్నట్లుగా చూస్తూ.

ఆయనవంక నేను నా తలను ఎత్తి ఒకే ఒక సారి చూశాను. ఆయన చూపులకు చప్పున తలను క్రిందకు దించుకొన్నాను. నా ముఖం సిగ్గుతో ఎర్రవైంది. 'ఏమిటి?' అన్నాను నేను కేల కైపుగా ఆయన చక్కని పొదాలను చూస్తూ. అక్కడే, ఆ ప్రదేశాన్నేకదూ, నేను కొంచెం స్థలాన్ని ఆక్రమిస్తుంది! అవును, దానికోసమే కదూ నా ఈ పూజలు! దానికోసమే, నేను ఆయన పొదాలను చక్కగా చాలాసేపు చూశానని తృప్తి అనుభవించటానికేనేమో, నేను వాటినే చూశాను. ఆయన తిరిగి ఇలా అన్నారు. నిజానికి ఆయన పలుకుల్లో చక్కని సంగీతం ఇమిడిఉన్నది.

'మా-ల, అవునా?' అన్నారాయన నవ్వుతూ- 'ఊం' అన్నాను నేను ఈసారి సమాధానంగా. ఎన్నడూ లేనిది నానునప్పు ఇలా సిగ్గుపడుతున్నదేమిటి? ఇలా అయితే నే నింత భవాన్ని ఎలా రెండు సంవత్సరాలలోనే సంపాదించగలిగాను? ఎవ్వరినీ నేను మోసం చెయ్యనిమాట నిజమే. ఎవ్వరినీ నేను త్రాగుడికి అలవాటు చెయ్యనిమాట వాస్తవమే. అసలు త్రాగుబోతును చూస్తేనే నాకు చాలా అసహ్యం. కాని నేని సిగ్గును ఎప్పుడూ పొందలేదే! ఎన్నడూ నే నిలా తల ఎత్తటానికే సిగ్గుతో కంకించలేదే!—అనుకున్నాను నేను. కాని...

.... మంచి ఊహ

నిమిష నిమిషానికి ఆగుతూ అఖంక ఒక నిమిష ప్రదేశంలో గంటలకొద్దీ ఆగిపోయిన రైలులోని ప్రయాణికురాలు: గార్డుగారు, ఇక్కడ దిగి పువ్వులు కొనుట నేదాకా రైలు వుంటుందా?

గార్డు: అమ్మా, ఇక్కడ పువ్వులేవీ లేవే? ఆమె: మరేమీ ఫరవాలేదు. మా తమ్ముడు కొని యిచ్చిన విత్తనాల ప్యాకెట్టు ఒకటి నా దగ్గర వుంది లెండి!!

అవును, ఆయన వచ్చారు. నా వృద్ధయాన్ని రెండుచేతులతోనూ అపహరించారు. ఆయన్ని చూడనిదే ఒక్కరోజునూ గడపలేనని చెప్పినట్లు చెప్పిపోయారు. ఇలా ఇక్కడ ఇంత రద్దీయైన బాటపై ఈ భవనంలో దేనికి ఉంటున్నాననుకున్నారు? శ్రీపురాన్ని వదిలి ఇంతదూరపు ప్రదేశానికి రావాలన్న అగత్యం ఏమి కలిగింది మాలా అనామీ రడుగుతున్నారు? ఆయన చదువుకొసం ఈ ఊరు వచ్చారు; ఆయన కళాకాలకు పోయే మార్గం ఇదే!—

ఆయన నా సమాధానికి వస్తున్నారు. నాకు దేనికో భయంవేసింది. 'మాకు వివాహం అయిందా?' అని అడిగాను నేను. ఇలా దేనికి ప్రశ్నించానో మరి నాకే తెలియ, ఈసారి సిగ్గునన్నావరించలేదు. అవును, ఆయన వశ్యబోయే సమయం వస్తున్నది.

మనిషి విలే అసలు విక్కామేకానా? అనుకున్నాను నేను ఆ క్షణాన.

నన్ను నన్నుగా నేను ఊహించుకుని తలచిన ఈ తలలపుల ఛాయలు నాముఖంలో చిత్రంగాను, తెల్లగాను ప్రతిఫలించాయి ఆమిత విద్వారంగా. ఎదురగా ఉన్న వెద్ద నిలువుటద్దాల్లో ఆక్షణాన నాముఖాన్ని చూసి నేనే నివ్వోబోయాను. మరి ఇక ఆయన ఉజ్జేక పోవటంలో వింటేముంది?... కాని నేను 'నదు' అన్నాను - అయ్యతను లేలికగా నడిస్తూ ఖచ్చితంగా-అప్రయత్నంగా 'వచ్చే జన్మాన' అన్న వాదం - నా హృదయనివాదం... నాకు తెలికుండానే బయటికి వెలువడింది. ఆయన ఉన్నట్టుండి చచ్చిన నాకు దగ్గరికి వచ్చినతారు కాస్తా కొంచం ఎడంగా కూర్చుని నవ్వుతూ ఇలా అన్నాయి:- 'ఏతలి కమ్మది ఇంత చక్కని హృదయం, అత్తా, శరీరం గల మిమ్ముల్ని ?

చిత్రం! చిత్రంకాదా! సరిగా అయన్ని గురించి నేననుకున్నమాటా ఇదే! 'మీరేమీ అభ్యంతరం చెప్పబోకండి. నాకళ్ళకు వారెంతో గొప్పవారుగా కనిపిస్తున్నారు. ఒక్కసారి చేతును జోడించిన నున్నారించి వారితో మాటాడుతాను' అన్నారట ఆయన ఊరసాగరంతో. చాలు! ఆమాట చాలు! నాజీవితానికి ఆమాట నిజంగా బంగారపు ఆభరణాలు, మాలలు విలువ-అవ్వేమిటి! ఆయన ఆమాటనూ, మా ఇద్దరి సంభాషణనూ తలచుకుంటూనే నేను నిజంగా రోజుల్ని గడుపుతున్నాను - గడప గలగుతున్నాను. - ఆయన ప్రశ్నకు జవాబుగా ఆమృతలపునకు వచ్చింది గనుక నవ్వలేక నేను ఇలా బదులు చెప్పాను:- 'ఇప్పుడు నాకు ఇరవై రెండేళ్లు! మరి నేను కృత్రిమ ప్రారంభించి రెండే ఏళ్లు గడిచినవ. అంటే నాకు ఇరవై ఏళ్లు వచ్చేవరకు ఆమృతీవించే ఉన్నది. మరి ఇక ఆమృత విషయానికి వస్తే ఆమెకు నామీద ఉన్న ప్రేమ నిజంగా ఎన్నటికీ నడే! కాని నేనామెకు కనీసం కృతజ్ఞతనైనా కనబర్చలేదు. మొదట వెళ్ళి విషయంలో ఆమె మనస్సును నేను కష్టపెట్టాను. ఆమె నన్ను ఊరసాగరాన్ని వెళ్ళాడనున్నది. ఊరసాగరం నీ కోసం తనవాళ్ళందరికీ దూరమెనాడు. అతని తండ్రితో రైతెంపులు చేసుకుని ఆతను బోలెడు డబ్బూ దన్నుమా చదువు సంధ్యలూ - వీటితో నిన్ను వెళ్ళి చేసుకుందామని ముచ్చటపడుతున్నాడు. నువ్వు ఆతనితో ఏలోపాన్నిచూసి ఈ వెళ్ళికి

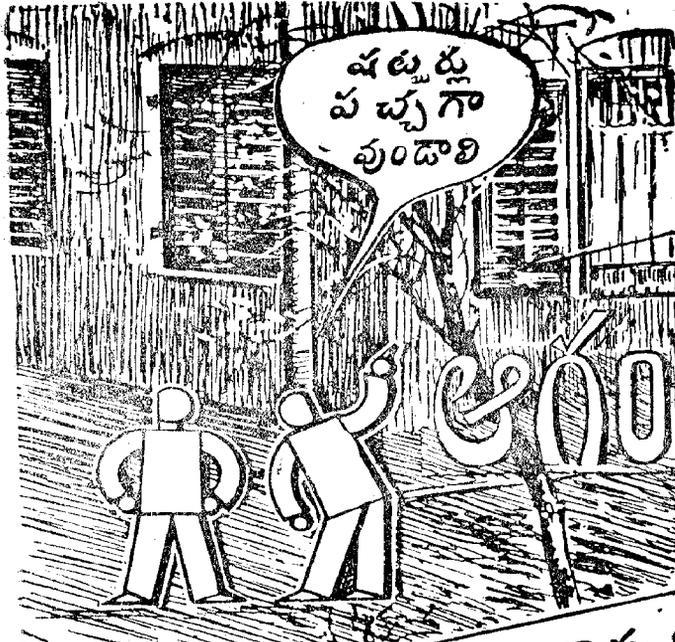
.... అసలు కారణం

'పాపాయి; ఇండాక అడుగుమీదినుంచి పడ్డావు గదా, మరి ఏదవలేదే?'
" నువ్వు చూడలేదనుకున్నానే! "

అభ్యంతరం చెబుకున్నావో నాకరంకావటం లేదే' అన్నది మా ఆమృత కొంచం విసుగుతో. నిజానికి ఆమె జీవితంలో ఆమె కోరింది అదొక్కటే కోరిక నన్ను. అదీ నా కుళలాన్ని యోచించి నిజంగా ఆమె ఊరసాగరంమీద వెటుకున్న ఆశలు ఆమె అనుకున్నదానికంటే ఎంతో ఎక్కువగానే నా శ్రేయస్సుకు ఉపయోగించాయి. ఊరసాగరం వెద్ద ఆశయాలు కలవాడు కూడాను. ఆతను ఎంత చక్కగా వీణ వాయిస్తున్నాడో గమనించారా! 'కోరిన తిండి తిని సుఖపడుతున్న వాళ్ళందరూ సిగ్గుతో తలలు వంచుకోవాలి - బ్రతికటానికి మాయూలు తిండేనా లేని లక్షలనుంది ప్రజలను చూసి ఎంతమంది కూటికీ గుడనూ చాలక బ్రతికటంలేదే! ధనవంతుడైన ఒక్కొక్క సానుభూతిగా తన భవిష్యత్తు విషయమై కొంచం అట్టే వెటుకుని మిగతా తన అసిసానుల్ని బీద సాదల పరం చెయ్యారాదా! దేశంలో అన్నంలేక అలమటించే సరైన మనిషి ఒక్కడున్నా - ఈ విండలు, సిసీమూలు, యాత్రలు, రచనలు, చిత్రకళ, సంగీతం-అంతా నా దృష్టి మానవత్వంలేని మనుష్యుల సృష్టి' అని ఆతను తీరుచుగా అంటూ

* ఆనంద వాణి

అలంకారం!

ఏ బ్రాండ్ కుడా చెప్పండి
ఖచితంగా
షాలిమార్ రంగులని చెప్పండి
 ఎక్కడెక్కడ యే యే రంగులు వేయాలూ మూత్రం
 అలా చివచి చెప్పిన మృక మైనవి యే రకం
 రంగులూ చెప్పకపోతే, ఆ ప్రయాసంతా వృథా!
 షాలిమార్ పెయింట్లు - అలంకారం
 యోగానికెన్ని రక్షణోపయోగానికెన్ని ఎన్ని
 రకాలలోనూ కావాలూ అన్ని రకాలలోనూ వున్నవి.

**SHALIMAR PAINT, COLOUR &
 VARNISH CO., LTD.,
 POST BOX 136, MADRAS.**

STOCKISTS: SRIPADA NARASIMHAM BROS.
COCANADA—VIZAGAPATAM—VIZIANAGARAM
BEZWADA—RAJAHMUNDRY

అనుభవం

ఉంటాడు. ఆతను కేవలం ఇలా కబురుచెప్పే మనిషి కాదు. అతనిదగ్గర ఇప్పుడు ఏ రాగిదమ్మిడి గూడా లేను. కేవలం పట్టుదలకు, -నాకేకారణం తెలిసి పట్టుదలకు - అతనిదగ్గర ఇంతవరకు ఒక్క కాసి స్వీకరించకపోలేమా? మేమిటి? అతనిని విభావం చేసుకోకుండా, ఇలా చెడిపోయి బ్రతకటానికి కేవలం ఒక్కటే కారణం - ఇప్పటికీ, ఈనాటికిగాని నాకే తెలిసిన కారణం, అరంకాని కారణం - ఒక్కటే ఉండివుంటుంది. ఆదేమిటంటే...అదేమిటంటే... మిమ్మల్ని.....ఎలా చూడగలుగుతాను? క్షీరసాగరంలో నాకు వివాహం విఉంటే...చూసి...మిమ్మల్ని చూసి నా...ఎలా ఇలా పిచ్చిగా (ప్రేమించగలుగుతాను?...వెరగా అశించగలుగుతాను?...ఆం ఎగతాళిలెండి...తరువాత కొద్దిరోజులకే మా అమ్మ చనిపోయింది. నేనామె పోయినప్పుడు ఇంట్లోకూడా లేను. ఈ ఘాపిష్టరాణం - ఒక్క తోగిసి అనారోగ్యంలో ఉన్న మనిషిని సానుభూతితో చూసి నేనచేయలేకపోగా అసహ్యించుకునే ఈ ఘాపిష్టరాణం ఆమెను తలచటానికే నిజంగా శయపకుతున్నదంటే నమ్మండి. వివిధమైన ఆభిమానాన్ని గాని, ఆపేక్షను గాని కనబర్చక ఆమెను స్పృహించటమేకాదు, - ఆమెను బయట వెట్టిన తరువాత ఇంటికి వచ్చిన నాకు ఏరక్కస్వరూపా హృదయాన్ని ద్రవించేయటానికి సహాయపడలేదు. నాకు కళాకాలలో చదివిన నా స్నేహితురాలు మొన్ననే నాకు చెప్పిన కథ గుర్తుకు వస్తున్నది ఎంతో విఫలంగా. అదన్నది :- 'నా కళాకాల జీవితమప్పటి నా ఆభిప్రాయాలు, విశ్వాసాలు ఎంత నీచమైనవో నీకు తెలీదు. నేను ఎంతో ఆరాధించి (ప్రేమించిన మనుష్యులు నన్ను ఎంతో తక్కువగా చూసి నిరాదరణ చేశారు. ప్రేమ! నేను నీచపు ఆభిప్రాయాలతో కఠినపు అంగాన్ని, ముఖాన్ని - వీటినే ఆకయంగా వెట్టుతున్న వెళ్లవ కలల్ని, వెళ్లవ మనుష్యుల్ని గురించి కన్నాను. నేను నలుగురుడుగురినైనా (ప్రేమించాను ఈ తిరహాన. దరిద్రపు ప్రేమ! నేను నా తల్లి ప్రేమహృదయాన్ని ఒక్కసారి గురించానా ఆకాలంలో. నేను కళాకాలలో చదువుతూ (ప్రేమించి ఆరాధించిన మనుష్యులు తమ భావనాల్ని, చదువుసంభ్యల్ని చూసి నన్ను తమ ముఖానికి ఒకవస్తువుగా, ఒకసారి అనుభవించి అవలం పారేద్రామనే నీచమైన తలంపుతో

మొదటి చుట్టం :- ఎవండీ మీరు పిల్లల్ని బాగా మచ్చికచేస్తారే ?

రెండవ చుట్టం :- ఆవిడకేమమ్మా, ఇంతాయనను, నురుడుల్ని, ఆడబడుచుల్ని, అతనూ మల్లి మచ్చికచేసుకువచ్చిన అనుభవం అంతా ఏమాతుంది ?

నావంక చూశారని నాకేం తెలుసు? ఎంత అజ్ఞానం, స్వార్థం, చెడుఉంది అంతరంగిక పవిత్రతలేని వైకి అందంగా కనబడే మనుష్యులలానూ, తమ భవధాన్యాల్ని, చదువు సంభ్యల్ని చూసి ఇతరుల్ని హీనంగా తక్కువవారుగా తాము అధికులమేనట్లు చూసి సంచరించే శక్తిల్లానూ! వీళ్ళు వీళ్ళ జన్మలో ఒకమేలుచేసి జనులకు చూపగలరా? నాస్నేహితురాలు నాతో అన్నమాట లివి. ఇక నా మాటకువస్తే నేను ఒక్కటేమాట అంటాను. 'చేతులుకాలిన తరువాత ఆదులు పట్టుకుని ఏం లాభం' అని నేనంటాను...ఈ జగత్తులో ఒక్క క్షీరసాగరమే నాకు ఉండ. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే అతను నాకు చేసున్న సహాయాలకు ఎన్నో జన్మలకుగాని అతని యజ్ఞాన్ని నేను తీర్చుకోలేను.

ఆయన చప్పున లేస్తూ 'ఇదిగో', మీకు చేతులు వోడించి నమస్కరిస్తున్నాను. నేను మీ ప్రేమకు

నిజంగా ఆరు నీ. విలే ఒకటిమాత్రం పూరిగా నిజం. నేను మీతో గడిపిన ఈ మధుర కర్పదా త్రినీ, మీ మాటల్ని, ముఖ్యంగా మిమ్మల్ని ఈ జన్మలో మరువలేను. మీమాటలు నాకేంతో విజ్ఞానంతోగా కూడా కనిపిస్తున్నై. మరయితే... నేను వెళ్తూ మూలా అన్నార.

నా హృదయం ఒక్కసారిగా దుర్బలమైపోయింది. ఆయన చేతిని ఉండీ ఉండని జ్ఞానదళలో...గట్టిగా గుండెలకు అడుముకుని 'శ్రీ...ని...నా...నూ' అందామనుకున్నాను. మరి కేవలం ఈ తలంపుకే నా ఒడలు పులకరించినా... తేయకో గలిగాను. మరి దెవబలంవల్లనేమో ఆయన్ని అపవిత్రం చెయ్యలేదు.

నాకీ వృత్తినొది మొదటినుంచీ అసహ్యమేను. కాని క్షీరసాగరం డబ్బు ముట్టటం ఇష్టంలేక - ఆయన్ని చూసి జీవితాంతా వేదంతో గడిపి వేయటానికేనేనూ - తేవోలే క్షీరసాగరాన్ని వివాహం చేసుకోకుండా నేను ఇలా చెడి బ్రతికటానికి కారణం నాకరంకాదు - నేను ఈ వృత్తి చేయక తప్పిందికాదు. నివాసికి నాకోసం సహస్ర మూత్రాగంచేసిన క్షీరసాగరంపై నాకు ఆయనపై కలిగిన మమకారంలాంటి మమకారం కలగకపోవటమూ, శూన్యహస్తాలతో వచ్చిన ఆయన్ని రోజుకొక్కసారే నా చూడనిదే నేను బ్రతికలేకపోవటమూ - శంకూ ఎంత విచిత్రమై విషయాలు! ఇప్పుడు ఆ కనమస్య మరిలేదు. భవానికి లోటులేదు. నా జీవితమూ, క్షీరసాగరం జీవితమూ ఏదోవిధంగా గడవకపోవు. పూర్వం, అజ్ఞానంలో క్షీరసాగరంవద్దనుంచి ఒక్క కానీ స్వీకరించటానికి నేనెంత అయిష్టాన్ని కనబర్చానో - క్షీరసాగరం అప్పటినుంచీ ఇప్పటివరకూ నావద్దనుంచి ఒక్క కానీ స్వీకరించటానికి అంతే ఇష్టతను కనబరుస్తున్నాడు. అతను వీణె వాయిస్తూఉంటే నేను చాటుపాడుతూ నాట్యంచేసిన రోజున అతని కృమిలమిలా మెరిసిపోతాయి... మరి నేను దేవో నాకే లేదని, అరంగాని తలంపులతో నా చావుకోసం నిరీక్షిస్తున్నాను. ఈలోపల నా అశ్మసం తృప్తి, రకం ఒక్కసారే కళ్ళలోనుంచీ, వెదవుల్లానుంచీ లోపలికి క్షీణించిపోకుండా ఉండ

ఆనందవాణి పోస్తుబాక్సు నెంబరు

1583

చందాదారులు, వ్యాసకర్తలు, ఏజెంట్లు తాము ఆనందవాణికి ద్రాసే ఉత్తరాల చిరునామాలో పై నెంబరును తప్పక ఉదాహరించవలెను. లేనిచో మాకు అజ్ఞాబులు చేరడంలో ఆలస్యం జరగవచ్చు.

— మేనేజరు

టానికి... ఆయన్ని ప్రతిలోజూ ఒక్కసారి... మరి ఇక నేను మీకు కథ చెప్పలేను. చెప్పలేని కారణమా? ... అదుగో ... ఆయన ... కళాకాలకు పోవటానికి ఇటు వస్తున్నార. ఆయన... నేను వెయ్యి జీవుల్ని ఎప్పుడూ... నేను జీవించి ఉన్నంతవరకూ ప్రతిక్షణం... వచ్చేజన్మాన నన్ను... శ్రీనిగానే జన్మింపజేయాలనీ... నావ ఆయనే భర్తగావాలనీ కోరుకునే ఆయన... నాయనమ్మను ఒక్కక్షణంలో తనవైపుకి తిప్పుకున్న ఆయన... నిత్యం ఆయన శ్రేయస్సుకూ, తుళలానికి నేను దేవుడికి మొక్కులు మొక్కుకునే ఆయన... అయినే... ఆ కిశ్చు, నుదురు, వెదవులు... ఆయన... ఎలాపోతున్నారో... మరి ఎలా పోతున్నారో... అప్పుడే కనుచూపును గాటిపోతున్నారే... అప్పుడే కనుచూపును దాటిపోతున్నారే..... ఆయనే... ఆయనే... ఆయనే...

భార్య:—(సివిమా చూస్తూ) ఏమండీ మీరెప్పుడు నన్ను ఆ సివిమాలోలాగా ప్రేమించరే? భర్త:— వాడట్లా ప్రేమించేటందు కెంత యిస్తారో తెలుసా?